

Päiväys
5.7.2022

Diaarinumero
20514/03.04.04.04.19/2021

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

5.7.2022

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **12.7.2022**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 5.7.2022 nro 800/2022, valitus ympäristölupa-asiassa, Kujalan jätekeskuksen toiminnan ja ympäristöluvan muuttaminen, Lahti

Luvan hakija

Salpakierto Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **5.7.2022 – 11.8.2022**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **11.8.2022**.

05.07.2022

Dnro 20514/03.04.04.19/2021

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakija Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Luvan hakija Salpakierto Oy

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 24.3.2021 nro 86/2021

Asian taustaa

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 17.11.2016 antamallaan päätöksellä nro 279/2016/1 tarkistanut Hämeen ympäristökeskuksen Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy:lle (1.1.2021 alkaen Salpakierto Oy, jatkossa myös luvan hakija ja yhtiö) 8.7.2005 myöntämän ympäristöluvan YLO/lup/125/05 lupamääräykset sekä myöntänyt ympäristöluvan jätekeskuksen toiminnan muutokselle ja hyväksynyt käsittelykeskuksen jätteenkäsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelman. Toimintaa harjoitetaan kiinteistöillä 398-19-9908-2 ja 398-19-9-1 osoitteessa Sapelikatku 7, Lahti.

Päätöksessä on annettu mekaanista jätteenkäsittelylaitoskokonaisuutta (LATE/MURRE) koskevat lupamääräykset 30–33, joista lupamääräykset 30, 31 ja 32 kuuluvat seuraavasti:

30. Mekaanisessa jätteenkäsittelylaitoksessa saa ottaa vastaan, lajitella ja siirtokuormata yhdyskuntajätettä, rakennus- ja purkujätettä sekä erilliskerättyä puu- ja energiajätettä (mm. kotitalouksien hyötyjätejakeita, kuten paperia, pahvia ja nestekartonkipakkauksia, lasia, metallia ja muovia) yhteensä enintään 165 000 t/a. Käsiteltävistä jätteistä noin 80 000 t/a on yhdyskuntajätettä ja rakennusjätettä sekä energia- ja puujätettä noin 85 000 t/a. Lisäksi laitoskokonaisuudessa saadaan käsitellä enintään 20 000 t/a jätteenkäsittelystä muodostuneita rejektejä.

Laitoskokonaisuudessa voidaan normaaliolosuhteissa kerrallaan varastoida vastaanotettavia jätemateriaaleja (ml. energijätteet) ja laitoksen lopputuotteita yhteensä enintään noin 16 000 t.

31. Lajitellut hyötyjätejakeet tulee välivarastoida kukin omassa keräilyvälineessään tai omalla keräilyalueellaan. Laitoskokonaisuuteen vastaanotetut ja lajitellut jätteet on toimitettava jätteen hyödyntäjälle tai käsittelijälle paikkaan, jonka voimassa olevassa ympäristöluvassa jätteen käsittely on sallittu niin usein, ettei alueelle muodostu jätevarastoja eikä laitoksen toiminnasta aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle.

32. Energijätettä voidaan varastoida aumoissa tai seinäkkeillä rajatussa tilassa. Aumat on tarvittaessa peitettävä ja energijätteen laadun niin edellyttäessä, on aumattavat materiaalit paalattava. Vastaanotettavaa energijätettä saa vain poikkeustapauksissa varastoida yli kaksi viikkoa ja kerrallaan varastoituna olevan energijätteen määrä saa olla enintään 2 500 t ja puujätteen määrä enintään 3 000 t.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 19.2.2021 antamallaan päätöksellä nro 56/2021 ympäristönsuojelulain 80 §:n 1 momentin nojalla tarkistanut Salpakierto Oy:n Kujalan jätekeskuksen ympäristöluvan nro 279/2016/1 lupamääräykset jätteenkäsittelyä koskevien BAT-päätelmien johdosta. Luvan tarkistamispäätöksessä on muun ohella annettu raja-arvot mekaaniselta jätteenkäsittelylaitokselta (LATE/MURRE) ilmaan johdettaville kanavoiduille haitta-ainepäästöille ja kyseisten laitosten alueelta vesistöön johdettavien jätevesien haitta-ainepitoisuuksille sekä tarkennettu ilma- ja hulevesipäästöjen tarkkailua.

Valituksenalainen päätös

Salpakierto Oy on 5.6.2020 Etelä-Suomen aluehallintovirastolle toimittamallaan ja myöhemmin täydentämällään hakemuksella muun ohessa hakenut muutosta ympäristöluvan nro 279/2016/1 lupamääräyksiin 31 ja 32 koskien mekaanisen jätteenkäsittelylaitoksen alueella välivarastoitavien jätteiden määriä ja varastointiaikoja.

Aluehallintovirasto on 24.3.2021 antamallaan päätöksellä nro 86/2021 muuttanut Salpakierto Oy:lle myönnetyn ympäristöluvan nro 279/2016/1 lupamääräyksiä 1, 2, 13, 31, 32, 48, 51, 58 ja 112 sekä lisännyt lupaan määräykset 32a ja 48a. Muilta osin ympäristöluva nro 279/2016/1 on jäänyt voimaan sellaisena kuin sitä on muutettu aluehallintoviraston päätöksellä nro 56/2021.

Muutetut lupamääräykset 31 ja 32 kuuluvat seuraavasti:

31. Laitoskokonaisuuteen vastaanotetut jätteet ja lajitellut hyötyjakeet on toimitettava jätteen hyödyntäjälle tai käsittelijälle paikkaan, jonka voimassa olevassa ympäristöluvassa jätteen käsittely on sallittu, niin usein ettei alueelle muodostu tarpeettomasti jätevarastoja, eikä laitoksen toiminnasta aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle. Lajitellut hyötyjätejakeet tulee välivarastoida

kukin omassa keräilyvälineessään tai omalla keräilyalueellaan. Hyötyjakeet ja jätteet tulee varastoida ja toimittaa jatkokäsittelyyn noudattaen alla olevan taulukon mukaisia määriä ja enimmäisvarastoajoja.

Jätelaji	Kerralla varastoitava määrä normaalisti	Kerralla varastoitava määrä poikkeustilanteessa enintään	Varastointiaika viikkoina normaalitilanteessa ja poikkeustilanteessa enintään
Käsittämätön puujäte, mm. laudat, levyt, kuormalavat, liimapuut, risut, kannot Pääosin ryhmät 03 ja 20	200 t	2 000 t	1 viikko poikkeustapauksissa 26 viikkoa
Käsittämätön huonekalujäte Pääosin ryhmä 20	500 t	1 000 t	12 viikkoa poikkeustapauksissa 52 viikkoa
Käsittelyssä syntyvät jakeet			
Puumurske 19 12 07	-	4 000 t	1 viikko poikkeustapauksissa 26 viikkoa
LATE/MURRE laitoksessa eroteltua materiaalina hyödynnettävää muovia ja kartonkia irtonaisena Pääosin ryhmät 15, 20 ja 19	100 t	300 t*	4 viikkoa poikkeustapauksissa 26 viikkoa
LATE/MURRE laitoksessa eroteltua materiaalina hyödynnettävää muovia ja kartonkia paalattuna Pääosin ryhmät 15, 20 ja 19	1 000 t	1 000 t*	4 viikkoa poikkeustapauksissa 3 vuotta
LATE/MURRE laitoksessa eroteltua materiaalina hyödynnettävää metallia irtonaisena Pääosin ryhmät 15, 20 ja 19	100 t	1 000 t	4 viikkoa poikkeustapauksissa 26 viikkoa

* enimmäisvarastomäärä muoville ja kartongille on yhteensä 1 000 tonnia (irtonainen ja paalattu yhteensä).

Huonekalujätteitä ja puu- ja risujätteitä saa vastaanottaa, varastoida ja murskata tarvittaessa mobiilimurskaimella LATE/MURRE-laitosalueen pihalla ja hyötyjätekentällä. Huonekalujätteistä sekä puu- ja risujätteistä valmistettuja murskeita saa varastoida em. alueilla.

32. Laitoskokonaisuuteen vastaanotettavaa energia- ja sekajätettä voidaan varastoida hallissa tai muussa vastaavassa suojatussa tilassa sekä ulkona seinäkkeillä rajatuissa tiloissa. Varastointiaika hallissa ja vastaavassa tilassa saa olla enintään 8 viikkoa. Ulkona seinäkkeillä rajatuissa tiloissa irtonaisena varastoitavan energia- ja sekajätteen normaalitilanteen varastointimäärien tai -

aikojen ylittyessä tulee kyseiset jätekasat peittää. Energia- ja sekajätteen yhteenlasketun kokonaismäärän ylittäessä 2 500 tonnia ja/tai varastointiajan ylittäessä 8 viikkoa tulee em. rajat ylittävät jätteet varastoida paalattuna. Paalattuna energia- ja sekajätteitä saa varastoida enintään yhden vuoden. Käsittelyssä syntyvät, arinapolttoon toimitettavat rejektit tulee varastoida tiiviisti peitetyillä lavoilla. Poikkeustilanteissa rejektejä saa varastoida peitettynä seinäkkeillä rajatuissa tiloissa. SRF-kierrätyspolttoainetta saa varastoida ulkona kentällä.

Energia- ja sekajätteet sekä käsittelyssä syntyvät polttojakeet tulee varastoida ja toimittaa jatkokäsittelyyn noudattaen alla olevan taulukon mukaisia enimmäisvarastomääriä ja varastoajkoja.

Jätelaji	Kerralla varastoitava määrä normaalisti	Kerralla varastoitava määrä enintään	Varastointiaika normaalitilanteessa ja poikkeustilanteessa enintään
Käsitlemätön energiajäte irtonaisena. Pääosin ryhmä 15 ja 20	200 t	2 500 t*	2 viikkoa ulkona poikkeustapauksissa ulkona peitettynä 8 viikkoa
Käsitlemätön energiajäte paalattuna. Pääosin ryhmä 15 ja 20	-	2 500 t*	1 vuosi
Käsitlemätön sekajäte (ns. pussisekajäte) irtonaisena. Pääosin ryhmä 20 ja 17	100 t	2 000 t**	1 viikko ulkona poikkeustapauksissa ulkona peitettynä 8 viikkoa
Käsitlemätön sekajäte paalattuna. Pääosin ryhmä 20 ja 17	-	2 500 t**	1 vuosi
Jäteasemilta, teollisuudesta ja kaupasta peräisin olevia sekajätteen lavakuormia (ei saa sisältää biojätettä). Pääosin ryhmä 20 ja 17	100 t	2 500 t	1 viikko ulkona poikkeustapauksissa ulkona peitettynä 8 viikkoa
Käsittelyssä syntyvät jakeet			
LATEn rejekti/arinapolttoaine Pääosin 19 12 09 ja 19 12 12	100 t	1 000 t	1 viikko lavoilla poikkeustapauksissa peitettynä 8 viikkoa
LATE/MURRE:n SRF kierrätyspolttoaine Pääosin 19 12 09 ja 19 12 12	1 000 t	2 000 t	4 viikkoa poikkeustapauksissa ulkona peitettynä 26 viikkoa

* maksimivarastomäärä lajittelemattomalle energiajätteelle on 3 000 tonnia (paalattu ja paalaamaton yhteensä)

** maksimivarastomäärä lajittelemattomalle sekajätteelle on yhteensä 2 500 tonnia (irtonainen ja paalattu yhteensä)

Energia- ja sekajätteiden varastointi ulkona tulee tapahtua alueella, jolla muodostuvat vedet kerätään ja ohjataan kierrätyskeskuksen vesienkäsittelyyn.

Varastointiaikoihin ja -määriin vaikuttavista poikkeustilanteista tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle viipymättä poikkeuksellisen varastoinnin tarpeen ilmetyä. Varastointiajat tulee poikkeuksellisissakin tilanteissa pitää mahdollisimman lyhyinä ja luvanhaltijan tulee poikkeustilanteen tultua ilmi ryhtyä viipymättä selvittämään jätteille vaihtoehtoisia toimituspaikkoja.

Päätöksen perusteluja

Hakemus koskee ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaista jätteiden käsittelykeskuksen toiminnan ja lupamääräysten muuttamista. Aluehallintovirasto katsoo, että hakemuksessa, hakemuksen täydennyksissä sekä luvanhakijan lausuntoihin antamassa vastineessa on esitetty riittävät perusteet luvan muuttamiseksi määräyksistä ilmenevällä tavalla ja että aiempien voimassa olevien päätösten sekä tämän päätöksen mukaisesti harjoitettuna toiminta täyttää ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaiset edellytykset luvan myöntämiselle.

Aluehallintovirasto on ratkaisussaan ottanut huomioon ympäristönsuojelulain ja jätelain tavoitteet ja yleiset periaatteet sekä näiden lakien ja niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Harkintaan ovat vaikuttaneet myös lupakäsittelyn aikana saadut lausunnot. Lähtökohtana ratkaisussa on ollut lupahakemus ja luvanhakijan esittämät toimenpiteet haittojen vähentämiseksi. Toiminta on aiemmissa voimassa olevissa luvissa määrättyjä sekä tällä päätöksellä muutettuja lupamääräyksiä noudattaen mahdollista järjestää siten, että toiminta ei aiheuta terveyshaittaa tai merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Toimintaan haetut muutokset eivät olennaisesti lisää käsittelykeskuksen toiminnasta aiheutuvia päästöjä tai vaikutuksia, kun toimintaa harjoitetaan muutettujen ja lisättyjen määräysten mukaisesti. Luvanhakija ei ole esittänyt muutoksia käsittelykeskuksen ympäristön melun enimmäistasoihin tai maastoon johdettavien vesien raja-arvoihin.

Käsittelykeskuksen ympäristölupa on tarkistettu BAT-päätelmien johdosta Etelä-Suomen aluehallintoviraston 19.2.2021 antamalla päätöksellä Nro 56/2021. Laitoksen pääasialliseksi toiminnaksi on katsottu jätteenkäsittely, jota koskevat BAT-päätelmät on julkaistu 17.8.2018. Päätöksessä Nro 56/2021 on soveltuvin osin otettu huomioon myös jätteenpolttolaitoksen kuonan käsittelyä ja varastointia koskevat jätteenpolton BAT-päätelmät, jotka julkaistiin 3.12.2019. BAT-päätelmiä on sovellettu seuraaviin laitoksella tapahtuviin toimintoihin: LATE- ja MURRE-laitokset, OILI-laitos, vaarallisen jätteen varastointialueet, jätteenpolton kuonien varastointi- ja käsittelyalueet sekä pilaantuneiden maa-ainesten käsittely- ja varastointialueet. Aluehallintovirasto on katsonut, että päätöksessä Nro 56/2021 on annettu riittävät määräykset BAT-päätelmien johdosta, ja että tämän päätöksen mukaisesti muutettunakin käsittelykeskuksen toiminta edelleen täyttää jätteenkäsittelyn sekä jätteenpolton parhaita käyttökelpoisia tekniikoita koskevien päätelmien vaatimukset.

Päätöksessä Nro 56/2021 luvanhaltija on velvoitettu toimittamaan yksityiskohtainen selvitys LATE- ja MURRE -laitosten, OILI-laitoksen, vaarallisen jätteen varastointialueen, jätteenpolton kuonien varastointi- ja

käsittelyalueen sekä pilaantuneiden maa-ainesten käsittely- ja varastointialueiden hulevesien johtamisesta purkupisteisiin sekä suunnitelma näytteenottoaivojen sijoittamisista tarvittavine uusine vesienjohtamisrakenteineen. Selvitys tulee toimittaa Hämeen ELY-keskukselle hyväksyttäväksi 31.12.2021 mennessä. Aluehallintovirasto on katsonut, että tämän päätöksen mukaisesti muutetun toiminnan takia vesien tarkkailuun tarvittavat muutokset voidaan käsitellä em. selvityksessä, eikä vesien tarkkailusta näin ollen ollut tarpeen antaa määräyksiä tässä päätöksessä. Päätöksessä Nro 56/2021 määrätty pitoisuusraja-arvot maastoon johdettaville vesille on katsottu riittäväksi myös tämän päätöksen mukaisten toiminnan muutosten jälkeen.

Perustelut lupamääräyksille 31 ja 32

Muutetuissa lupamääräyksissä on yksilöity tarkemmin mekaanisen jätteenkäsittelyn laitoskokonaisuuden alueella käsiteltävien ja varastoitavien hyötyjakeiden sekä energia- ja sekajätteiden sallitut varastointitavat, -määrät ja -ajat. Kyseisiin materiaalityyppeihin sisältyvien jakeiden ominaisuudet poikkeavat toisistaan muun muassa hajunmuodostuksen, roskaantumisriskin sekä lintujen ja haittaeläinten houkuttelevuuden osalta, mistä syystä niiden varastointitavoista ja -ajoista on perusteltua määrätä jaakohtaisesti. Määräystä 31. on muutettu siten, että se koskee sellaisia laitoskokonaisuuden alueella käsiteltäviä ja varastoitavia jätteitä, joista ei arvioida aiheutuvan hajua, roskaantumista ja haittaeläinongelmia. Muista laitoskokonaisuuden jätteistä, joihin edellä mainittuja vaikutuksia voi liittyä, on määrätty määräyksessä 32.

Jätteiden vastaanottajien tai jatkokäsittelijöiden toiminnassa ilmenevät poikkeustilanteet voivat aiheuttaa luvanhaltijan toiminnasta riippumattomia katkoksia jätteiden toimituksiin, mistä syystä luvassa on ollut tarpeen määrätä poikkeustilanteiden varastomääristä- ja ajoista varastoinnista aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Varastoitavien jätteiden peittämisellä tarkoitetaan jätekasojen peittämistä aumamuovilla tai muulla vastaavalla suojausominaisuudet tuottavalla peitteellä. Peittämistä vastaava tai parempi suojaustaso saavutetaan myös varastoimalla jäte hallissa, suljetuissa astioissa tai kannellisilla lavoilla.

Mekaanisen jätteenkäsittelyn laitoskokonaisuuteen vastaanotettavaa ja alueella varastoitavaa jätemäärää on rajoitettu. Rajoitukset perustuvat ympäristölupaan Nro 279/2016/1 sekä luvanhakijan hakemuksessa esittämiin määriin.

Määräyksessä 31. yksilöityihin energiajäte- ja hyötyjakeisiin ei katsota liittyvän merkittävää hajunmuodostuspotentiaalia, eivätkä jätteet luvanhakijan esittämien tietojen mukaan juurikaan sisällä lintujen tai haittaeläinten ravinnoksi soveltuvia epäpuhtauksia. Kyseisiä jätteitä ei näin ollen ole määrätty varastoitavaksi sisätiloissa tai peitettäväksi ulkona tapahtuvassa varastoinnissa.

Irtonaisena varastoitava energia- ja sekajäte on määrätty peitettäväksi aumamuovilla suurempina määrinä sekä varastoinnin pitkittyessä lintujen ruokailumahdollisuuksien, roskaantumisen ja hajuhaittojen vähentämiseksi.

Ulkona varastoitavan sekajätteen enimmäisvarastointiaikaa on rajoitettu luvanhakijan esittämää lyhyemmäksi hajunmuodostuksen ja haittaeläinongelmien vähentämiseksi sekä jätteen polttokelpoisuuden säilymisen parantamiseksi. Laitoskokonaisuudesta ei ole aiheutunut merkittäviä hajuhaittoja hajutarkkailun eikä hajupäästömittausten mukaan. Ulkona seinäkkeillä rajatuissa tiloissa varastoitavien jätteiden varastoinnista ei arvioida jatkossakaan aiheutuvan käsittelykeskusalueen ulkopuolella havaittavia hajuhaittoja tai merkittäviä roskaantumis- tai haittaeläinongelmia, kun varastointi toteutetaan määräysten mukaisesti.

Pitkäaikaista varastointia varten jätteet on määrätty paalattavaksi. Pakkaamalla jäte tiiviiseen paaliin voidaan edelleen vähentää haju-, eläin- ja roskaantumishaittoja. Tiiviissä ja ehjässä paalissa ei muodostu merkittävässä määrin hajuyhdisteitä. Myös jätteen poltettavuus säilyy paalattuna paremmin kuin irtonaisena varastoituna. Energia- ja sekajätteiden paalausta ei ole edellytetty tehtävän kestoltaan lyhytaikaisissa (alle 2 kk) poikkeustilanteissa, koska paalausurakan järjestämiseen ja itse jätteiden paalaamiseen tarvitaan myös aikaa.

Luvanhakija on hakemuksessa esittänyt paalien enimmäisvarastointiajaksi 52 viikkoa, mutta korjannut lausuntoihin 28.10.2020 antamassaan vastineessa esitystään varastointiajaksi enintään kolmeen vuoteen. Vastineen mukaan paalit valmistetaan kuusinkertaisella muovikerroksella. Yleisesti ottaen paalien kestävyys vaikuttavat merkittävästi muun muassa käytetyn muovin laatu, muovikerrosten määrä sekä paalien valmistus- ja käsittelytapa. Vastaavissa kohteissa on yli vuoden kestäneissä energia- ja sekajätepaalien varastoinneissa todettu ongelmia paalien kestävyudessa, mistä syystä enintään kolmen vuoden varastointiaika on katsottu liian pitkäksi ja aluehallintovirasto on hyväksynyt seka- ja energijätepaalien enimmäisvarastoaikaksi luvanhakijan alun perin esittämän enintään yhden vuoden. Aluehallintovirasto on arvioinut, ettei paalien varastoinnista aiheudu merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, kun varastointiaika on enintään vuoden ja paalit valmistetaan ja paalivarastoa hoidetaan määräysten mukaisesti. Enintään yhden vuoden kestävä varastointiaika on paalattuna varastoitavan jätteen enimmäismäärä huomioiden arvioitu riittäväksi poikkeustilanteissa kertyvien varastojen purkamiselle.

Mekaanisen jätteenkäsittelyn laitoskokonaisuudessa erotellulle ja materiaalina hyödynnettävälle muoville ja kartongille on voitu hyväksyä enimmäisvarastointiajaksi poikkeustapauksissa paalattuna 3 vuotta, koska kyseiset jätteet eivät sisällä merkittäviä määriä ruokaa tai muuta hajunmuodostusta aiheuttavaa tai haittaeläimiä houkuttelevaa materiaalia. Paalien mahdollisesta rikkoutumisesta varastointiaikana ei näin ollen arvioida aiheutuvan haitallisia ympäristövaikutuksia.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jatkossa myös ELY-keskus) on vaatinut, että jätteiden varastointia koskevia aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksiä 31 ja 32 muutetaan niin, että lupamääräyksissä edellytetään

varastoimaan energia- ja sekajäte, LATE/MURRE -laitoksessa eroteltu materiaalina hyödynnettävä muovi ja kartonki sekä SRF-kierrätyspolttoaine sisätiloissa, suljetuissa varastoastioissa tai paalattuna.

ELY-keskus on vaatimuksensa perusteina viitannut ympäristönsuojelulain 7 §:ään ja jätelain 13 §:ään sekä esittänyt muun ohessa seuraavaa:

Valituksenalaisen päätöksen mukaan Kujalan jätekeskuksessa voidaan varastoida ulkona peittämättä 200 tonnia käsittelemätöntä energiajätettä irtonaisena kahden viikon ajan, 100 tonnia käsittelemätöntä sekajätettä irtonaisena yhden viikon ajan ja 100 tonnia sekajätteen lavakuormia yhden viikon ajan. Lisäksi ulkona voidaan varastoida 100 tonnia LATE/MURRE -laitoksessa eroteltua materiaalina hyödynnettävää muovia ja kartonkia irtonaisena neljän viikon ajan ja SRF-kierrätyspolttoainetta 1000 tonnia neljän viikon ajan. Vaikka päätöksessä on rajattu ulkovarastointia, mahdollistaa päätös kuitenkin jätteiden jatkuvan varastoinnin piha-alueella. Sekajäte sisältää biojätteen erilliskeräyksestä huolimatta edelleen paljon biojätettä. Energiajätteestä pääosa on elintarvikejäämiä sisältäviä elintarvikepakkauksia, sillä energiajätteeseen lajiteltavia pakkauksia ei tarvitse pestä. Energia- ja sekajätteen ulkovarastointi aiheuttaa haju-, eläin- ja roskaantumishaittaa sekä vesien likaantumista. LATE/MURRE -laitoksessa eroteltu materiaalina hyödynnettävä muovi ja kartonki voivat sisältää elintarvikejäämiä, mikä voi aiheuttaa haju- ja eläinhaittaa sekä lisäksi vesien likaantumista. Kevyinä jätteinä muovi ja kartonki sekä SRF-kierrätyspolttoaine ovat omiaan lisäämään roskaantumishaittaa.

Jätteenkäsittelyn BAT-päätelmien mukaan ilmaan pääsevien hajapäästöjen leviämisen estämiseksi parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa on hajapäästöjä mahdollisesti aiheuttavan jätteen ja materiaalin varastointi ja käsittely suljetuissa rakennuksissa ja/tai suljetuilla laitteilla.

Valvontaviranomainen on Kujalan jätekeskuksen tarkastuksilla todennut, että LATE-lajittelulaitoksen ympäristö on ollut roskaainen ja myös hulevesiojat ovat olleet roskaantuneet. Tarkastuksilla on myös todettu, että rejekti- ja jätekasojen päällä ja yläpuolella on ollut paljon lintuja.

Kujalan jätekeskuksen alueella toimii myös Labio Oy:n biokaasu- ja kompostointilaitos. Kompostimassaa jälkikypsytetään ulkoauimoissa kentällä, jossa se on alttiina roskaantumiselle. Vuonna 2020 valvontaviranomaiselle on tullut ilmoitus pellolle levitetyn Labio Oy:ltä peräisin olevan viljelykompostin epäpuhtauksista. Toiminnanharjoittajan mukaan kompostin roskaantumista aiheuttaa muun muassa tuulen mukana kulkeutuvat muovit ja lintujen kuljettamat pakkaukset.

Vuoden 2020 lokkilaskentareportissa on todettu, että Kujalan jätekeskus on edelleen harmaalokkien tärkein ruokailupaikka Lahden seudulla ja yksi naurulokkien tärkeimmistä ruokailupaikoista Lahdessa. Raportin mukaan harmaalokit ruokailevat LATEn ja Labio Oy:n ulkopuolella olevilla jätekasoiilla sekä toisinaan myös muovisilppukasoilla. Harmaalokkimäärät ovat kasvaneet vuosittain vuodesta 2014 alkaen ja lokkimäärät ovat suoraan

verrannollisia siihen, kuinka paljon ruokaa on ollut tarjolla Kujalan jätekeskuksella. Varislinturaportin mukaan vuonna 2020 Kujalan jätekeskuksella on ollut ennätysmäärä naakkoja, variksia ja korpeja. Lokkien tavoin myös varislinnut ruokailevat muun muassa LATEn jätekasoiilla ja löytävät ruokaa myös muovisilppukasoilta.

Päätöksessä ei ole yksiselitteisesti määritelty eri jätteiden vastaanotto-, käsittely- ja varastointipaikkoja vaan on puhuttu laitoskokonaisuudesta. Päätöksessä on määritelty, että energia- ja sekajätteiden varastointi ulkona tulee tapahtua alueella, jolla muodostuvat vedet kerätään ja ohjataan kierrätyskeskuksen vesienkäsittelyyn. Päätöksessä ei kuitenkaan ole tarkennettu, millaiseen vesienkäsittelyyn vedet on ohjattava. Tällä hetkellä LATE:n ja MURRE:n yläpihalta hulevedet johdetaan suoraan ilman käsittelyä Vartio-ojaan ja edelleen Porvoonjokeen. MURRE:n varastokentältä hulevedet johdetaan suoraan ilman käsittelyä Paimisojaan, josta edelleen Köylinjoen ja Palojoen kautta Porvoonjokeen. LATE:n alapihalta hulevedet johdetaan laimeiden vesien altaan ja hiekkasuodatuksen kautta Vartio-ojaan ja edelleen Porvoonjokeen. Laimeiden vesien altaasta maastoon johdettaville vesille on asetettu raja-arvot BAT-päätelmien johdosta annetussa päätöksessä nro 56/2021, mutta suoraan maastoon johdettaville vesille ei toimintaa koskevissa lupapäätöksissä ole asetettu raja-arvoja.

Valtioneuvoston asetuksen vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006) tarkoituksena on muun muassa suojella pinta- ja pohjavesiä ja parantaa niiden laatua ehkäisemällä vaarallisista ja haitallisista aineista aiheutuvaa pilaantumista ja sen vaaraa asettamalla päästökierroja, päästöraja-arvoja sekä ympäristölaatuormeja. Asetuksen tavoitteena on lopettaa kerralla tai vaiheittain vesiympäristölle vaarallisten aineiden päästöt ja huuhtoumat pintavesiin, vähentää vaiheittain haitallisten aineiden päästöjä ja huuhtoumia sekä ehkäistä ja rajoittaa vaarallisten aineiden päästöjä pohjaveteen. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan energia- ja sekajätteen varastointi ulkona kentällä olisi omiaan lisäämään hulevesiin päätyvien vesiympäristölle vaarallisten ja haitallisten aineiden määrää asetuksen tavoitteiden vastaisesti. Vesiympäristölle haitallisten ja vaarallisten aineiden päästöjen ja huuhtoumien lisäksi energia- ja sekajätteiden varastointi ulkona aiheuttaa hulevesien likaantumista, ja siten laitosalueen alapuolisiin pintavesiin kohdistuvan kuormituksen kasvua.

Jätekeskuksen eteläpuolisella vaikutustarkkailupisteellä sekä käyttötarkkailupisteillä käsittelykeskuksen vaikutus ojavesien laatuun on näkynyt ajoittain pieninä pitoisuuksina vesiympäristölle vaarallisia ja haitallisia aineita, kohonneina ravinnepitoisuuksina ja sähkönjohtavuuden arvoina sekä veden hygieenisen laadun heikentymisenä. Lisäksi kemiallinen hapenkulutus on eteläpuolisella vaikutustarkkailupisteellä kasvanut viime vuosina lievästi. ELY-keskus on katsonut, että laitosalueella muodostuvien hulevesien likaantuminen tulee pyrkiä ehkäisemään jo syntypaikalla estämällä jätteiden pääsy kosketuksiin sadevesien kanssa. Laitosalueen hulevesipäästöjen ja huuhtoumien kuormitus kohdistuu Porvoonjoen yläosan ja Palojoki-Köylinjoen latvauomiin. Porvoonjoen yläosan ja Palojoki-

Köylinjoen ekologinen tilaluokka on tyydyttävä ja jokien hyvä tila tulisi saavuttaa vuoteen 2027 mennessä.

Jätteenkäsittelyn BAT-päätelmien mukaan muodostuvan jäteveden määrän vähentämiseksi sekä maaperään ja veteen vapautuvien päästöjen estämiseksi parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa on jätteen varastointi- ja käsittelyalueiden kattaminen, jotta estetään jätteen joutuminen kosketukseen sadeveden kanssa ja minimoidaan siten pilaantuneen huleveden määrä.

ELY-keskuksen mukaan jätteiden ulkovarastointi Kujalan jätekeskuksessa on aiheuttanut ympäristöhaittaa mukaan lukien eläinhaittaa. Haittojen minimoimiseksi jätteiden varastointi tulee siirtää sisätiloihin tai suljettuihin varastointiastioihin. ELY-keskuksen mukaan jätteiden ulkovarastointi on mahdollista vain, jos jätteet paalataan muovikalvoon ennen varastointia.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on valituksesta annetussa lausunnossaan esittänyt, että aluehallintoviraston mukaan voimassa oleva ympäristölupa nro 279/2016/1 on mahdollistanut jo nykyisin jätteiden varastoinnin ulkona mekaanisen jätteenkäsittelylaitoksen alueella. Laitoksen alueella varastoitavien jätteiden voimassa olevan luvan mukaiseen kokonaismäärään ei ole haettu muutosta ja voimassa olevassa ympäristöluvassa on annettu tarpeelliset määräykset muun muassa roskaantumisen ja hajuhaittojen estämisestä sekä veteen ja viemäriin johdettavista päästöistä. Aluehallintovirasto on katsonut, että lupamääräyksiä jätteiden varastointitapojen osalta ei ole ollut tarpeen muuttaa ELY-keskuksen esittämällä tavalla. Muilta osin aluehallintovirastolla ei ole lisättävää siihen, mitä valituksenalaisen päätöksen ratkaisussa ja sen perusteluissa on sanottu.

Lahden kaupungille on varattu mahdollisuus vastineen antamiselle. Vastinetta ei ole annettu.

Lahden ympäristöpalvelut on Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut valituksesta vastineen, jossa on todettu, että Lahden ympäristöpalveluille on tullut 9.8.2021 viimeisin yhteydenotto kaatopaikkalokeista. Yhteydenoton mukaan lokkeja on paljon Kymijärven uimarannan läheisyydessä, ja että ne likaavat veneitä ja laitureita. Erityisesti lokeista aiheutuvien haittojen vuoksi Lahden ympäristöpalvelut on katsonut, että ELY-keskuksen vaatimus energia- ja sekajätteen, LATE/MURRE laitoksessa erotellun materiaalina hyödynnettävän muovin ja kartongin sekä SRF-kierrätyspoltoaineen varastoinnista sisätiloissa, suljetuissa varastoastioissa tai paalattuna, on perusteltu.

Lahden ympäristöterveys on Lahden kaupungin terveydensuojeluviranomaisena antanut valituksesta vastineen, jossa on esitetty, että toiminta tulisi järjestää siten, että se ei edistä haittaeläinten lisääntymistä. Mikäli haittaeläinpopulaatiot kasvavat liian suuriksi, ne voivat aiheuttaa eri syistä terveyshaittoja. Terveystensuojelulain tarkoittamia

haittaeläimiä ovat muun muassa rotat, hiiret, eräät lokit, varislinnut sekä kesykyyhkyt.

Yhtiö on antanut lausunnosta ja vastineista vastineen, jossa se on katsonut, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vaatimus ympäristölupapäätöksen jätteiden varastointia koskevien lupamääräysten 31 ja 32 muuttamisesta on tarpeeton. Luvassa on jo riittävät määräykset roskaantumisen, hajuhaittojen ja vesipäästöjen rajoittamiseen ja hallintaan. Yhtiö on lisäksi tuonut vastineessaan esiin muun ohessa seuraavaa:

Käsittelyyn saapuvan jätteen määrä vaihtelee, eikä se ole täsmälleen sama kuin polttolaitosten kanssa täsmällisesti sovitut viikoittaiset toimitusmäärät. Häiriöt omissa laitoksissa ja erityisesti odottamattomat häiriöt ja pitkittyvät huoltoseisokit jatkokäsittelijöiden vastaanottoiminoissa edellyttävät ajoittain pidempiä varastoajoja asfaltoiduilla ulkokentillä. Kuluvana vuonna saapuva energia- ja sekajäte on syötetty MURRE:lle tai LATE:lle tai lastattu polttoon keskimäärin alle kahdessa päivässä vastaanotosta.

Häiriötilanteissa yhtiö peittää luvan mukaisesti aumat ja aumamuovit estävät lintujen ruokailun. Yhtiö on varannut polttokapasiteettia niin paljon, että normaalitilassa LATE:n alapihalla sekajätteet lastataan pääosin suoraan kuljetuskontteihin ja irtonaista sekajätettä on kasalla asfalttikentällä vain rekkakuormallinen eli noin 40 tonnia. Lisäksi häiriötilanteissa yhtiö hankkii lisäkapasiteettia muista polttolaitoksista.

Lintulaskennan tulosten mukaan harmaalokkien määrä on pudonnut vuoden 2021 elokuun loppuun mennessä viidenneksellä verrattuna edellisen vuoden vastaavaan jaksoon.

Jätekeskuksen siivoukseen ja sisäiseen laatutarkastukseen on panostettu merkittävästi kuluneen kahden vuoden aikana ja se näkyy alueen huomattavana siistiytyksenä. Myös alueen sisäisiä ojia siivotaan jätteistä tarpeen mukaan. Lisäksi ojia on perattu ja niiden perkaaminen on lisätty säännöllisiin huolto-ohjelmiin. Lisäksi muun muassa LATE/MURRE -laitosalueelle on lisätty betoniseinäkkeitä, jotka vähentävät tehokkaasti roskien leviämistä ympäristöön. Alueen portin ulkopuoliset alueet siivotaan kerran vuodessa ja tarpeen mukaan.

Viimeisen viiden vuoden toimintaa koskien (2016–2021) yhtiö on saanut ulkopuolisilta yhden valituksen linnuista, kaksi valitusta käsittelykeskuksen eteläpuolisen tien ojan pientareen roskaantumisen ja 30 valitusta hajuista. Hajuvalituksissa hajun aiheuttaja on ollut kaatopaikka, kompostointi- ja mädätyslaitos sekä Gasumin kaasunjalostuslaitos.

Yhtiö on saanut Hämeen ELY-keskukselta yhden huomautuksen varastomäärien ylityksestä vuonna 2016 (kattohuopa ja puujäte). Lisäksi ELY-keskukselta on 13.12.2017 määräaikaistarkastuksella saatu huomautus LATEn alapihan jätemäärästä. Jätteiden kertymisen syynä on syyskuussa 2017 ollut prosessitoimittajalta vastaanotetun LATE lajittelulaitoksen alkuperäisiä tavoitteita heikompi kapasiteetti ja suuremmasta tuotanto-odotuksesta johtuen

polttolaitoksilta varattu liian pieni polttokiintiö. Yhtiö on saanut ostettua lisää polttokapasiteettia ja varastot saatiin ajettua pois kuukauden sisällä huomautuksesta.

Yhtiö on itse tehnyt häiriöilmoitukset ELY-keskukselle (kerran vuonna 2018 ja kerran vuonna 2020) polttolaitosten häiriöiden aikana sekajätteen varastoinnista LATE:n alapihalla. LATE:n ja MURRE:n saapuvat tai lähtevät jätteet eivät aiheuta hajuhaittaa käsittelykeskuksessa eivätkä alueen ulkopuolella.

LABIO Oy:lla on siivooja, jonka tehtäviin kuuluu nykyään myös muoviroskan kerääminen kompostiaumoista. LABIO Oy:n mukaan roskaantumisongelma on nykyisin pieni ja hallinnassa.

MURRE:lla ja LATE:lla syntypaikkalajittelusta energiajätteestä eroteltu SRF eli muovipitoinen kierrätyspolttoaine sekä LATE:lla eroteltu muovijäte sisältävät hyvin vähän syötävää eli biojätettä. Linnut lepäilevät satunnaisesti SRF- ja muovikasojen päällä, vaikka niissä ei olisi syötävää. LATE-laitokselta syntyy myös arinakattilapolttoon menevää rejektiä, jonka biojätepitoisuus on edellä mainittua SRF-polttainetta korkeampi, jos LATE:lla on käsitelty pussisekajätettä. Tämä rejekti lastataan pääasiallisesti suoraan polttoon lähteviin kontteihin laitoksen siilosta. Jos on käsitelty rakennusjätettä tai teollisuuden sekajätettä, ei rejektissä ole syötävää lainkaan. Jätelain muutoksen myötä myös yli 10 000 asukkaan taajamien omakotiasukkaat alkavat lajitella biojätteen erikseen jo kiinteistöllä, mikä vähentää sekajätteeseen päätyvän biojätteen määrää tulevaisuudessa.

SRF-polttainetta on valmistettu energiajätteestä murskaamalla Kujalassa vuodesta 2011 alkaen. SRF on aina varastoitu ympäristöluvan mukaisesti kentällä kasoissa, jotka tiivistetään ajamalla päältä pyöräkoneella. Tiiviit kasat eivät kastu sateellakaan kuin parinkymmenen senttimetrin paksuudelta pinnasta. Tiivistetyistä kasoista SRF-polttainetta ei lennä tuulen mukana juuri lainkaan. Ainoastaan lastaustilanteessa SRF-polttainetta voi levitä lastausalueelle. SRF:n varastointikenttää harjataan säännöllisesti, jotta jätteiden siirtyminen tuulen mukana ympäristöön voidaan ehkäistä. Mikäli SRF-polttainetta siirrettäisiin sisävarastointiin, olisi mahdollisen tulipalon hallinta vaikeampaa, päästöt ilmaan suuremmat ja vahingot raskaampia.

Energiajätteen lajittelu on alkanut yhtiön toimialueella vuonna 1998. Sen oikeaan lajitteluun on panostettu laajasti neuvonnalla ja kuormantarkastuksilla ja tulos on ollut kiitettävä. Kuormantarkastusta on jatkettu edelleen; väärin lajitellusta kuormasta menee asiakkaalle huomautus ja epäpuhdas energiajätetuorma ohjataan sekajätteeksi, jos se on sisältänyt esimerkiksi ruokaa. SRF-kierrätyspolttaineteiden toimitussopimuksiin kuuluu aina laatuvaatimukset, joiden mukaan kierrätyspolttaineteiden laatua tarkkaillaan polttolaitoksilla ja omatarkkailuna. Yksi seurattava raja-arvo on kloori, jota tulee erityisesti ruuasta. Kloorin raja-arvo vaihtelee voimalaitoksittain, mutta on tyypillisesti 0,6 p-%. Yhtiön toimittaman SRF:n näytteiden keskiarvo on ollut 0,37 p-% vuonna 2021. SRF-kierrätyspolttainetta ei ole sisältänyt juurikaan ruokajätettä eikä lokit ole löytäneet ruokaa SRF-kasoista. Yhtiö ei

ole myöskään saanut toimitetusta polttoaineen laadusta reklamaatioita voimalaitoksilta.

LATE:lla erotelluilla, kierrätykseen menevillä muoviraaka-aineilla on tarkat laatukriteerit. Niissä ei ole linnut ruokailleet. Erotellut muovit varastoidaan betoniseinäkulmaukseen, joka estää materiaalin sekoittumisen muihin materiaaleihin ja leviämisen muualle alueelle. Muovi varastoidaan betonikulmauksessa eikä lavalla laaduntarkkailun takia. Varastossa on kerrallaan korkeintaan 20 tonnia LATE:lla eroteltua muovia, jota ajetaan 1–2 kuormaa viikossa paalattavaksi tuottajien vastaanottoterminaaliin.

LATE:lla energijätteestä erotellut muovit toimitetaan kierrätykseen muun muassa Suomen Uusiomuovi Oy:n kautta. Vastaanottajat ovat olleet tyytyväisiä muovin laatuun ja puhtauteen. Tämä tukee sitä, ettei energijätteen seassa ole juuri lainkaan ruokajätettä, eikä siten myöskään SRF:n joukossa.

ELY-keskus on lausunut, että ”Laimeiden vesien altaasta maastoon johdettaville vesille on asetettu raja-arvot päätöksessä nro 56/2021, mutta suoraan maastoon johdettaville vesille ei toimintaa koskevissa lupapäätöksissä ole asetettu raja-arvoja”. Kuitenkin aluehallintoviraston päätöksen Nro 56/2021, annettu 19.2.2021, lupamääräyksen 87 mukaan suoraan maastoon (vesistöön) johdettavien vesien (laimeiden jätevesien laskeutusaltaan lisäksi) myös LATE- ja MURRE-laitosten sekä muiden kenttäalueiden, joihin sovelletaan jätteenkäsittelyn BAT-päätelmiä, asetetaan päästöraja-arvot (mg/l) haitta-aineille alkaen 17.8.2022.

Vesientarkkailupiste P4 kuuluu Kujalan käsittelykeskuksen päästötarkkailupisteisiin. Piste P4 kuvaa laimeiden vesien tasausaltaalta hiekkasuodatuksen läpi tulevia vesiä, jotka johdetaan maastoon. Laimeiden vesien altaaseen kerätään pilaantuneiden maa-ainesten käsittelykenttien, ylijäämämaiden käsittelykentän, LATE-lajittelulaitoksen alapihan vedet sekä NCC:n asfalttiaseman laitosalueen hulevedet. Näistä BAT-päätelmien päästötasot koskevat pilaantuneiden maiden käsittelykenttien ja LATE-laitoksen alapihan vesiä. Vuonna 2018 tarkistetun vesientarkkailusuunnitelman mukaisesti MURRE-laitoksen varastokentän, Tarpaperin kentän ja osan hyötyjätekenttä II hulevesiä tarkkaillaan Hulevesipisteestä 1. Vuonna 2019 valmistuneen BAT-selvityksen päästötasovertailun mukaan vesientarkkailupisteiden P4 ja hulevesipiste 1 saatavilla olleen vesientarkkailudatan perusteella BAT-päätelmien piiriin kuuluvat suorat vesipäästöt Kujalan jätekeskuksessa olivat BAT 20 mukaisia. Hulevesipisteestä 1 oli BAT-selvityksessä mukana vain 1 näyte vuodelta 2018. Vuonna 2019 hulevesipisteen 1 tulokset olivat edelleen BAT 20 mukaisia.

Oleellista on, että veden laatua tarkkaillaan, vesipäästöt eivät ylitä ympäristöluvan mukaisia raja-arvoja tarkkailuohjelman mukaisilla tarkkailupisteillä eivätkä aiheuta vesistölle kuormitusta.

Yhtiö on edellä tuonut esiin nykyisiä toimintamalleja sekä muutoksia, joita toimintaan on tehty viimeisen kahden vuoden aikana ja katsonut, että sen tekemät muutokset, joihin kuuluu muun muassa vuosittaisen polttokapasiteetin

lisääminen pysyvästi, häiriötilanteissa polttokapasiteetin nopea lisähankinta, merkittävä panostaminen käsittelykeskuksen sisäiseen siivoukseen, toimintojen sijoittelu ja muun muassa betoniseinäkkeiden käyttäminen materiaalien rajaamisessa sekä sekajätteen lastaaminen suoraan lavoille ovat toimia, jotka ovat vähentäneet ja vähentävät lintujen määrää sekä roskaantumista.

Yhtiön saamat valitukset hajuhaitoista eivät ole koskeneet seka- ja energiajätteen käsittelyä kentillä eikä laitoksissa. Vesientarkkailutulokset kertovat, ettei vesien likaantumista ole tapahtunut. Säännöllinen vesientarkkailu mahdollistaa, että tarkkailutulosten huonontuessa voidaan toimenpiteisiin ryhtyä nopeasti.

Käsittelykeskus sijaitsee jätehuoltoon kaavoitetulla alueella eikä toiminta ole aiheuttanut vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Lisäksi nykyinen toimintatapa ja aluehallintoviraston myöntämän luvan lupamääräykset ovat valtakunnallisesti katsottuna linjassa, kun vertaa miten kyseisiä materiaaleja varastoidaan ja käsitellään valtakunnallisesti yksityisen puolen toimijoiden ja kuntayhtiöiden toimesta. Yhtiön on järjestänyt toimintansa ympäristönsuojelulain 7 §:n ja jätelain 13 §:n mukaisesti ehkäisemällä ympäristön pilaantuminen ennakolta, rajoittamalla pilaantumista ja päästöjä mahdollisimman vähäisiksi.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut aluehallintoviraston lausunnosta ja yhtiön vastineesta vastaselityksen.

Lausunnosta annetussa vastaselityksessä on todettu esiin, että nykyisen ympäristöluvan voimassa ollessa on alueella havaittu muun muassa roskaantumista ja runsaasti lintuja ja että nykyisillä lupamääräyksillä ei ole pystytty estämään jätteiden varastoinnin aiheuttamia haittoja.

Yhtiön vastineen johdosta annetussa vastaselityksessä on tuotu esiin muun ohessa seuraavaa:

Siivouksen sijaan roskaantuminen tulisi lähtökohtaisesti pystyä estämään ennakolta jätelain mukaisesti.

Vaikka jätteiden varastointiaika on yhtiön vastineessa todetun mukaan pysynyt lyhyenä, on jätteitä käytännössä varastoitu jatkuvasti piha-alueella, mikä ELY-keskuksen näkemyksen mukaan aiheuttaa haju-, eläin- ja roskaantumishaittaa sekä vesien likaantumista. Vastineen mukaan LATE-laitokselta syntyvä arinakattilapolttoon menevä rejekti lastataan pääasiallisesti suoraan polttoon lähteviin kontteihin laitoksen siilosta. Määräaikaistarkastuksella 8.10.2021 toiminnanharjoittaja kertoi, että kontit pidetään piha-alueella auki ja suljetaan vasta ennen kuljetusta. Linnuilla on siis vapaa pääsy kontteihin ennen kuljetusta.

Säännöllisesti alueella lintulaskentoja tekevän henkilön mukaan harmaalokkeja on ollut alueella normaaliin tapaan, lukuun ottamatta

heinäkuuta, jolloin Vesijärven Enonselän kalakuolema houkutteli lokkeja Kujalan käsittelykeskusta enemmän. Kalakuolema näkyi Kujalan lokkimäärissä vain yhdellä laskentakerralla, ja määrät nousivat tämän jälkeen nopeasti normaalitasolle. Myös naakkoja on ollut käsittelykeskuksella tuttuun tapaan runsaasti. Nykyisen ympäristöluvan voimassaolon aikana harmaalokkien vuosittaiset havaintomäärät ovat kasvaneet käsittelykeskuksen alueella jatkuvasti.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Ympäristönsuojelulain 89 §:n 1 momentin mukaan toiminnanharjoittaja voi hakea ympäristöluvan muuttamista. Luvan muuttamisen edellytyksenä on ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaisesti, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa pykälässä säädettyjä seurauksia.

Ympäristönsuojelulain 89 §:n 2 momentin mukaan lupaviranomaisen on muun ohessa valvontaviranomaisen aloitteesta pykälässä tarkemmin säädettyissä tilanteissa muutettava lupaa. Jos luvan muuttaminen tulee vireille 2 momentissa tarkoitettua aloitteesta, on lupaviranomaisen saman pykälän 3 momentin mukaan ennen asian ratkaisemista kuultava toiminnanharjoittajaa ja esitettävä tälle tarvittaessa yksilöity pyyntö toimittaa luvan muuttamisen perusteen ja tarpeen arvioimiseksi tarpeelliset selvitykset.

Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy, sittemmin Salpakierto Oy on ympäristönsuojelulain 89 §:n 1 momentin perusteella hakenut muutosta Lahden kaupungissa sijaitsevan Kujalan käsittelykeskuksen ympäristöluvan nro 279/2016/1 eräisiin lupamääräyksiin mukaan lukien mekaanista jätteenkäsittelykokonaisuutta koskevat lupamääräykset 31 ja 32.

Voimassa olevan ympäristöluvan nro 279/2016/1 mukaan mekaanisen jätteenkäsittelyn laitoskokonaisuus muodostuu seka-, rakennus- ja purkujätteen siirtokuormausasemana toimivasta lajitteluterminaalista LATE sekä energia- ja puujätteen murskauslaitoksesta MURRE. Ympäristölupapäätöksestä nro 279/2016/1 ilmenee, että mekaanisessa jätteenkäsittelylaitoksessa jätteestä erotellaan materiaali ja/tai energiahyötykäyttöön soveltuvat jakeet. Energiajätteestä valmistetaan SRF-polttoainetta ja puu- ja metsätähteistä kierrätyspuupolttoainetta ja biopolttoainetta. Laitoksella valmistettuja polttoaineita välivarastoidaan kentällä. Energiajätettä sekä SRF-polttoainetta varastoidaan irtotavarana ja tarvittaessa paalattuna varastokentällä. Irtotavarana varastoitavat hakkeet ja SRF-materiaalit peitetään tarvittaessa muovilla.

Ympäristöluvan nro 279/2016/1 lupamääräyksen 30 mukaan mekaanisessa jätteenkäsittelylaitoksessa saa ottaa vastaan, lajitella ja siirtokuormata

yhdyskuntajätettä, rakennus- ja purkujätettä sekä erilliskerättyä puu- ja energiajätettä (muun muassa kotitalouksien hyötyjätejakeita kuten paperia, pahvia ja nestekartonkipakkauksia, lasia, metallia ja muoviovia) yhteensä enintään 165 000 tonnia vuodessa. Käsiteltävistä jätteistä noin 80 000 tonnia vuodessa on yhdyskuntajätettä ja rakennusjätettä ja noin 85 000 tonnia energia- ja puujätettä. Jätteenkäsittelystä muodostuneita rejektejä saadaan käsitellä mekaanisessa laitosteknologiauksessa enintään 20 000 tonnia vuodessa. Lupamääräyksen 30 mukaan laitosteknologiauksessa voidaan normaaliolosuhteissa kerrallaan varastoida vastaanotettavia jätemateriaaleja, mukaan lukien energiajätteet, ja laitoksen lopputuotteita yhteensä enintään noin 16 000 tonnia.

Ympäristöluvan nro 279/2016/1 lupamääräyksen 31 mukaan lajitellut hyötyjätejakeet tulee välivarastoida kukin omassa keräilyvälineessään tai omalla keräilyalueellaan. Laitosteknologiaukseen vastaanotetut ja lajitellut jätteet on toimitettava jätteen hyödyntäjälle tai käsitelijälle paikkaan, jonka voimassa olevassa ympäristöluvassa jätteen käsittely on sallittu niin usein, ettei alueelle muodostu jätevarastoja eikä laitoksen toiminnasta aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle. Lupamääräyksen 32 mukaan energiajätettä voidaan varastoida aumoissa tai seinäkkeillä rajatussa tilassa. Aumat on tarvittaessa peitettävä ja energiajätteen laadun niin edellyttäessä, on aumattavat materiaalit paalattava. Vastaanotettavaa energiajätettä saa vain poikkeustapauksissa varastoida yli 2 viikkoa ja kerrallaan varastoituna olevan energiajätteen määrä saa olla enintään 2 500 t ja puujätteen määrä enintään 3 000 t.

Yhtiö on muutoshakemuksessaan aluehallintovirastolle esittänyt, että ympäristöluvan nro 279/2016/1 lupamääräyksiä 31 ja 32 muutettaisiin siten, että lupamääräyksistä kävisi yhtiön hakemuksessaan tarkemmin esittämällä tavalla jaakohtaisesti ilmi laitosteknologiauksessa välivarastoitavien hyötyjätteiden ja jätteiden varastoinnin enimmäismäärät sekä enimmäisajat niin normaaliolosuhteissa kuin poikkeustilanteissa. Yhtiö on perustellut tarvetta luvan muuttamiselle sekä omassa laitoksessa että jatkokäsittelijöiden vastaanottotoiminnoissa tapahtuvilla häiriötilanteilla, jotka edellyttävät ajoittain normaaliolosuhteita pidempiä jätteiden varastointiaikoja mekaanisella jätteenkäsittelylaitoksella. Lupamääräyksessä 30 asetettuun kerrallaan enintään varastoitavien jätteiden yhteismäärään ei ole haettu muutosta, mutta energiajätteen kertavarastoinnin enimmäismäärää on haettu muutettavan lupamääräyksen 32 mukaisesta 2 500 tonnista 3 000 tonniin. Jätteiden laatu ei hakemuksen mukaan muutu voimassa olevaan ympäristöluvan verrattuna.

Aluehallintovirasto on valituksenalaisella päätöksellä muuttanut lupamääräykset 31 ja 32 kuulumaan edellä kuvatusti. Valituksenalaisen päätöksen perusteluiden mukaan lupamääräyksiä 31 ja 32 on pääosin hakemuksen mukaisesti täsmennetty siten, että niissä on yksilöity tarkemmin mekaanisen jätteenkäsittelyn laitosteknologiaisuuden alueella käsiteltävien ja varastoitavien hyötyjakeiden sekä energia- ja sekajätteiden sallitut varastointitavat, -määrät ja -ajat. Perusteluiden mukaan lupamääräystä 31 on muutettu siten, että se koskee sellaisia laitosteknologiaisuuden alueella käsiteltäviä ja varastoitavia jätteitä, joista ei arvioida aiheutuvan hajua, roskaantumista ja haittaeläinongelmia. Muista laitosteknologiaisuuden jätteistä,

joihin edellä mainittuja vaikutuksia voi liittyä, on määrätty lupamääräyksessä 32. Lupamääräyksessä 32 ulkona varastoitavan sekajätteen enimmäisvarastointiaikaa on rajoitettu hakemuksessa esitettyä lyhyemmäksi hajunmuodostuksen ja haittaeläinongelmien vähentämiseksi sekä jätteen polttokelpoisuuden säilymisen parantamiseksi.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on vaatinut hallinto-oikeutta muuttamaan lupamääräyksiä 31 ja 32 siten, että lupamääräyksissä edellytetään varastoimaan energia- ja sekajäte, mekaanisessa jätteenkäsittelyn laitosteknaisuudessa eroteltu materiaalina hyödynnettävä muovi ja kartonki sekä SRF-kierrätyspoltoaine sisätiloissa, suljetuissa varastoastioissa tai paalattuna. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on perustellut tarvetta lupamääräysten muuttamiseen sillä, että energia- ja sekajätteen ulkovarastointi aiheuttaa haju-, eläin- ja roskaantumishaittaa sekä vesien likaantumista.

Hallinto-oikeus toteaa ensinnä, kuten myös aluehallintovirasto valituksesta hallinto-oikeudelle antamassaan lausunnossa, että voimassa oleva ympäristölupa nro 279/2016/1 mahdollistaa edellä kuvatulla tavalla jätteiden varastoinnin myös ulkona irtonaisena mekaanisen jätteenkäsittelylaitoksen alueella. Valitus koskee siten seikkoja, jotka on ratkaistu toisin tai jätetty erikseen määräämättä ympäristöluvassa nro 279/2016/1. Vaikka aluehallintovirasto on valituksenalaisella päätöksellä osin täsmentänyt jätteiden varastoinnin tapoja, on täsmentäminen valituksenalaisen päätöksen perusteluidenkin mukaan liittynyt toiminnanharjoittajan ympäristöluvan muutoshakemuksessa kuvattujen poikkeustilanteiden normaalitilannetta pidempiin varastointiaikoihin ja tästä syntyvään tarpeeseen määrätä tarkemmin myös varastoinnin tavoista varastoinnin pitkittymisestä aiheutuvien ympäristöhaittojen rajoittamiseksi.

Valituksenalainen päätös on edellä todetusti annettu toiminnanharjoittajan ympäristönsuojelulain 89 §:n 1 momentin mukaisen luvan muuttamista koskevan hakemuksen perusteella. Valituksessa esitetty vaatimus lupamääräysten muuttamiseksi tarkoittaa toimintaa koskevan voimassa olevan ympäristöluvan muuttamista tavalla, joka ei ole ollut toiminnanharjoittajan vireille paneman luvan muutoshakemuksen kohteena sekä mekaanisen jätteenkäsittelylaitoksen toiminnan järjestämistä uudella tavalla. Kun lisäksi otetaan huomioon ympäristönsuojelulain 89 §:n 2 momentissa valvontaviranomaisen vireillepano-oikeudesta ja 89 §:n 3 momentissa selvitysten toimittamisesta säädetty, hallinto-oikeus katsoo, ettei asiassa ole myöskään esitetty sellaista riittävää selvitystä, jotta hallinto-oikeus voi suoraan ottaa arvioitavaksi valituksessa vaadittujen lupamääräysten muuttamisen tarpeellisuuden. Kun lisäksi otetaan huomioon, että valituksenalaisissa lupamääräyksissä on edellä todetusti sekä rajoitettu ajallisesti jätteen enimmäisvarastointiaikoja että määrätty varastoinnin tavoista varastoinnista aiheutuvien ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi, täyttää toimita myös muutettuna ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaiset luvan myöntämisen edellytykset. Käsittelykeskuksen ympäristölupa on lisäksi ennen valituksenalaisen päätöksen antamista tarkistettu jätteenkäsittelyn BAT-päätelmien johdosta Etelä-Suomen aluehallintoviraston 19.2.2021 antamalla

päätöksellä nro 56/2021, joka on lainvoimainen. Valituksenalaisen päätöksen mukainen toiminta täyttää BAT-päätelmien vaatimukset.

Edellä esitetyn perusteella hallinto-oikeus hylkää valituksen. Hallinto-oikeus toteaa vielä selvyuden vuoksi, että valvontaviranomaisella on mahdollisuus saattaa luvan muuttamista koskeva hakemus ympäristönsuojelulain 89 §:n 2 momentin mukaisesti vireille lupaviranomaisessa, mikäli toiminnasta aiheutuva pilaantuminen tai sen vaara poikkeaa olennaisesti ennalta arvioidusta tai ilmenee muita laissa säädettyjä perusteita luvan muuttamiselle.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Lahden kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **11.8.2022**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Kirsi Stark ja Jaana Nyman sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Anne Saari.

Esittelijä Ruusu Nyqvist

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden
asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Salpakierto Oy

Lahden kaupunki

Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Lahden kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Etelä-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>